

1949

Z Československé republiky přišel jako první český
učitel na naší škole

Oldřich Vítak,

definitivní učitel § 4 UZ, který přišel na školu ze státní
školy v Meziměstí u Broumova.

Narodil se 1. srpna 1922 v Hronově, okr. Náchod; jeho
otec měl námečnickou dílnu v Hronově. Okenou a měšťan-
skou školu vychodil v Hronově, učitelský ústav v Praze,
kde v. 1942 maturoval. Téhož roku nastoupil učitelské mís-
to na hofbúdní obecní škole ve Zbořnici u Hronova jako
učitelský praktikant později jako výpomocný učitel.

Od 1. září 1943 působil jako zatímtní správce jednotučnní
školy ve Vysoké Lbské u Hronova, odkud byl však v led-
nu 1944 odeslán k misioné práci ve Skodových zárodech
v Hradci Králové - Kullerách. Po skončení války

nastoupil opět na obecní škole ve Zheoníku, od května 1945 jako náčinný řídící učitel na jednotřídní škole v Bělém, okr. Broumov, kde působil do konce školního roku 1945-46. Od 1. září 1946 učil jako učitelský čekatel, později jako definv. učitel § 4 UZ na střední škole v Meximěstě, odkud odešel před vánočními do Poloka, a to do Varsavy a Katonic, po vánočních v lednu 1949 nastoupil své místo na kdysi škole.

Překvapením pro něho i pro krajanů bylo jmenování polského učitele Józefa Deszczulky správcem školy, který zároveň s českým učitelem zahájil vyučování.

Zápis

14. ledna 1949 byl proveden zápis, při němž se přihlásilo do školy 125 dětí, v únoru přistoupil ještě také Manfred Hofman ze Střelína. Během ledna byly děti zkoušeny a podle analýzy předloženého českého jazyka a počtů káraceny byly do čtyř postupných ročníků. Oficiální vyučování bylo zahájeno v druhém polobletí dne 3. února se třemi židáky.

Třída	Chlapci	Děvčata	Celkem
I.	24	27	51
II.	18	20	38
III.	3 pr. 6	11	17
	4 pr. 14	6	20
Celkem	62	64	126

Počet dětí
v jednotlivých třídách

Žáci první třídy chodili do školy až po skončení vyučování druhé třídy od 11ti nebo od 12ti hodin. Třetí a čtvrtý postupný ročník byl spojen ve třetí třídě. Vyučování začínalo o 8. hodině a trvalo do 2. nebo 3. hodiny odpoledne (jednoaucká funkce). Učební povinnost uč. Alši. Vítka byla 30 hodin, řed. Josefa Desseaultky 28 hodin týdně. Náboženství vyučoval kazatel Jindřich Vítvar po dvou hodinách v každé třídě.

Těžkosti při vyučování bylo velmi mnoho. Především chyběly učebnice a pomůcky, tabule byly nevyhovující. Vyučování čtení v 1. třídě bylo těžké jak pro děti tak i pro učitele. Někteří děti nemohly vůbec číst a u většiny dětí se v řeči vyskytovaly německé výrazy, pro něž děti ani rodiče neměli česká slova.

Oba učitelé se střídali ve vyučování všech tříd, takže bylo téměř stejně českých i polských vyučovacích předmětů. Výsledky takového vyučování oboujazyčného se projeví, neboť děti nevěděly, co je správně český a co polský. Proto učitel Vítka žádal v přípisu ministerstvu školství, řed. a umění v Praze o přidělení dvou nových českých učitelů

na nižší škole. - Knihy a školní pomůcky, jež daroval
ministr školství v době k vánoční nadílce, byly buď
dětem rodně vydány, nebo byly určeny do školní
nebo učitelské knihovny.

Spolek

Ve Lhémě byl ustanoven Spolek Čechů a Slováků,
jehož správní místnost byla v budově p. Lhořovic
Koperníkově ulici. Prvním předsedou byl Bedřich Kabaňník.
Poslední byl zvolen nový výbor, jehož předsedou byl
Bedřich Víngral, zednický mistr, místopředsedou Gustav
Matlůčka, rolník, pokladníkem Vojtěch Papík, dělník
na žele, vřickní ze Lhéma. Hlavní mákou spolku
bylo uvrácení české menšiny jako rovnoprávné s Poláky,
později navrácení konfiskovaného majetku a arušení
národních spár. Tato práce se jim zvláště es. komu-
látu v Kalonické dává. Především byly navráceny
lémeř ředny zemědělské usedlosti, takže byla naděje,
že se alespoň v sociální poměry mezi krajany, jež byly
v té době velmi špatné. Především nebylo dostatek práce,
neboť továrny byly zničeny válkou a chyběl peníze.
Členy musely chodit pracovat jako dělníci na státní
statky, uklízely silnice, pracovaly v lese a pod. Mnoho
mužů bylo dosud v Německu nebo v raji (byvali
v německé armádě), takže matky, jež se staraly čas-
to o několik dětí, byly samy na výdělek. V r. 1949
žádal výbor spolku pro své přestávající členy starobní
podporu od polského státu, což se ve většině případů
adařilo. K oslavě 200 letého výročí příchodu Čechů na Lh-

línko byl opraven vlastními prostředky kulturní dům
v Husině a slavnostně otevřen při této příležitosti 5. června
1949.

Během školního roku se oddělovalo celkem 10 dětí, **Změny**
a to do ČSR, kde měly své vlastní nebo přibuzné:

7. II. 1949: Vilišlav Pech a T. Lůdy, Irma Pechová a T. Lůdy,
Mamfida Pech a IV. Lůdy (jedna rodina).

14. III. 1949: Helmuth Papst a T. Lůdy.

29. IV. 1949: Friedrich Koubek a T. Lůdy, Günter Koubek
a T. Lůdy (bratři) - přišel o část nohy při
vybuchu miny, Helga Stríbrná a T. Lůdy.

26. IV. 1949: Bedřich Braka a T. Lůdy.

28. IV. 1949: Ema a Renata Matičkové (a T. a III. Lůdy).

Renata Matičková před
odjezdem
(druhá zleva)

Helga Stríbrná,
Friedhelm a Günter Koubkovi
se přišli rozloučit

Včera dne 31. března 1949 byl slavnostně ustanoven
stejnými učiteli, předsedou zřelku Víngralem a místopředsedou
Matějkou, jakož i školní mládeží. druhý český učitel
Dalibor Cimr.

Narodil se dne 21. března 1924 v Červeném Kostelci, okres
Náchod. Jeho otec byl řidičským učitelem ve Lhotě
u Červeného Kostelce. Obecnou školu navštěvoval ve Lho-
tě, národní gymnázium v Trutnově, při okupaci v Úpici
a v Jaroměřu, kde roku 1943 složil maturitní zkoušku.
Potom pracoval jako zemědělský dělník a pomocný dělník
u železniční správy. Po kněžské rezoluci v. 1945 absolvo-
val kurs pro abiturienty středních škol při učitelském
ústavu v Hradci Králové, kde složil zkoušku učitelské
dospělosti. Od června 1945 měl na měšťanské (dnes státní)
škole v Malých Lhotčanicích. V letech 1946 - 48 konal
vojenskou přesměnovou službu. Po návratu byl pověřen sprá-
vou jednotičnou národní školy ve Lhotčanicích, okr. Trutnov.
Dekretem MŠVU v Praze byl jmenován učitelem na vyšší škole.

Po příchodu učitele Cimra byla tuhá třída rozdělena a tak bylo vyučováno ve čtyřech třídách. Domu měl učitel Des-
cubka vyučoval dále dějepisu a zeměpisu ve čtveřici lidí
polohy (po třech hodinách hodinách).

Také mimoškolní práce se mohla vyvinouti ve větším
měřítku. V únoru byl utvořen dětský pěvecký sbor, pozdě-
ji se mladší mimoškolní sdružila v pěveckém spolek (března
1949). Od 8. března byl pořádán kurs polského a českého
jazyka, jehož se účastnilo ve dvou, později ve třech od-
dělních 93 lidí, a to jak mladší, tak i starší lidé.
Vyučováno bylo třemi po dvou hodinách českým a polským
v každém oddělení. Českému jazyku vyučoval uč. Vítek,
od 5. dubna též uč. Cimr, polskému jazyku říd. Descube-
ka, a to vždy v pondělí, úterý, čtvrtek a pátek. Kurs
trval až do konce měsíce dubna a byl vždy navštěvován
velmi rozsáhlými posluchači. Byly probírány tvrdé a měk-
ké slabiky, krátké a dlouhé samohlásky, psaní e-ě-i.
Kurs musel být ukončen před koncem školního roku,
neboť bylo třeba připravit činnosti oslav 200 letého
výročí příchodu křesťanů Čechů. Většina mimoškolní činnosti
byla navržena k přípravě této oslavy. Uč. Vítek nacito-
val se starší mladší hrající národní písně, se škol.
dětmi hráli divadelní hry, tělocvičné hry, uč.
Cimr měl nacítit českou a moravskou besedu se star-
ší mladší, tančily se škol. mladší a při tom obě-
ma učitelům pomáhala vychovatelka a matička školy
Eliška Heidenreichová.

Mimoškolní
činnost, kursy

Poněvadž nebylo domu, v němž by předškolní mladší
mohla být vyučována, mohla tato mladší vychovatelka pomá-
hat.

hal českým učitelům v jejich mimoškolní činnosti. Jmenovitě vychovatelka absolvovala pololetný kurs pro tyto účely v Barmu, kam byla poslána školním inspektorem ve Štúlině na doporučení spolku. Po návratu měla vyučovat české děti v mateřské škole.

Nová učitelka

Konsulát ČSR v Katovicích oznámil přípisem ze dne 2. března, že byla přidělena MŠW v Barmu na vedoucí školu Laidka. Nýčová, def. učitelka podle § 4 UZ z Olomouce v Olšických horách. Dohrušel tato učitelka nenastoupila.

Oslavy, konference

23. II. bylo vzpomínáno ve škole při celoškolním shromáždění vzniku Rudé armády.

26. II. byla konána učitelská konference s pokusným vyučováním polského učitele ve škole v Kuropatniku na účasti inspektora Ludvíka Krucka.

6. III. bylo vzpomínáno narozením prezidenta T. G. Masaryka na účasti krajanů. Ve škole byla konána vzpomínková slavnost, na níž školní i mimoškolní mládež zapěla české národní písně, přednesla básně a krátké recitační pásmo. Polský učitel vzpomněl při této příležitosti výročí podepsání čs. - polské smlouvy.

K výročí podepsání této smlouvy byla dne 20. III. uspořádána v Domu kultury ve Štúlině akademie, při níž účinkovala česká i polská mládež. Školní děti zapěly směr národních písní, starší chlápci a děvčata zatančili dva české tance, zapěli trojhlavní několik národních písní a předvedli krátký veselý výstup. K této příležitosti provedl zde 23. III. Ivan české

mládeže z Javorníka ze Slavsku pásmo zpívá, tance a recitací. Tato mládež byla již očekávána 20. března, ale mě-
la v Polsku úspěch, a proto se zdržela. - Obě vystoupe-
ní byla velmi čítně navštívena českým i polským oby-
vatelstvem.

22. IV. byla konána v gymnasiu ve Střelci učitelská
konference, na níž byly projednány podrobnosti k oslavě
1. máje.

30. IV. oslaven byl o 14. hodině Prátek práce. Oslavy
se účastnili rodinní řádci. Zapřeny byly dělnické písně,
převážně české a polské básně. Slavnost byla zakon-
čena Internacionálou a státními hymny.

Řádkové školy i členové spolku účastnili se
oslav a průvodů, který byl uspořádán ve Střelci
k uctění Prátek práce. Česká kolonie byla velmi
nadačně zapálena. Divčata šla v průvodu v národ-
ních krojích, nesen byl transparent s heslem:
I pracujícími světa za mír!

V rámci akce „Týden knihy, osvětly a tisku“ byly
dětem s nejlepšími prospěchem rozdány zářnivé kni-
hy, již daroval MŠVU v Praze (dar k narozeninám; část
ponechána jako premie pro žáky).

5. V. účastnilo se řádkové školy spolu se zářným pol-
ské školy v Kuropatniku odření lesních stromků
(akce „Týden lesů“). Při této práci byl účasten i
vojta p. Nowak z Kuropatniku.

6. V. bylo ve Střelci vzpomínáno 4. výročí Květnové
revoluce.

8. V. byla konána ve škole o 16. hodině veřejná

oslavě kněžské urovně, již se účastnili kdysi Čech
v lojním počtu. Děti zapěl písně a přednesly bás-
ně. Proslav k tomuto výročí měl učitel Cimer.
Dopoledne téhož dne účastnili se žáci i mimoškol-
ní mládež Děku vítězství v Kuropatniku. Největší
výkon v tomto běhu měla se žactva kdysi ško-
ly řádně Rita Štanovská z Husince. Živila se
ve své skupině s velmi dobrým časem a v okres-
ních závodech ve Slušině se čestně umístila.
Za svůj výkon obdržela diplom. U starších děvčat
vítězila Uršula Lichová, rovněž z Husince.

Exkurse

14. kněžna vykonala žactvo II.-IV. třídy ex-
kurzi do železného dolu v Jeberzschu. Takim byl
vysvětlen postup práce a v závodní jídelně rozpi-
nili dělnickým písně. Výchárka byla však pokázně
deštěm, který uži provázel na zpáteční cestě.

Polská škola

Žáci a řádně polské školy ve Slušině navští-
vili dne 20. kněžna kdysi školu. Prohlédli si třídy,
řádkovou knihovnu a mezi žactvo jim rozpíralo
několik písní. Potom společně vyšli žáci obou škol
na vychárku do okoli.

Incident

V sobotu dne 19. března udál se incident, který
posílil neovládání mezi kdysími Čechy a Poláky. Toho
dne večer byly totiž naenčovány písně s mládeží, již
měly být předneseny na akademii, uspořádané v rámci
akce obližení obou národů. Asi o 22. hodině byl sho-
zen do oken kámen (dlažební kostka) mladým Polákem,
který nebyl nikým vyprovokován. Padajícím kamenem byl

učinil jsem a českých chlapců, kteří stáli u školních
oken. Ani přivolaný předsazený obce (sotlyp) a polský
úředník nejdříve u Poláků klid a leto hádali na čes-
kou mládež, když se vracela domů, kamení a vyho-
řovali. Příklad byl hlavně u Velkého na konstant a
úd. Deszczukou a sotlysem na úřad bezpečnosti, ale
nikdo nebyl potrestán.

Tento incident patřil však mezi jiné, jimiž
Poláci uráželi a provokovali svých krajanů, kteří ne-
měli u úřadů zastání. Často se stávalo, že Poláci,
kteří dříve bydleli v domech společně s Čechy, byli
i starší lidé a vyhrožovali jim. Když se měl ně-
ktej Polák odstěhovat z českého domu, tu se stá-
lo, že kradl šez nábytek, jak se stalo na př.
u p. Emu Jankové v Prost. Poděbradech.

Návštěva konsula dr. M. Andráše, který přijel
mezi svých krajanů dne , byla pro mnohé
rozčarováním. Pan konsul totiž oznámil, že zatím
není možná remigrace většiny českých krajanů do ČSR
(transport), na který se stalo od r. 1947 čelalo. A tu
někteří ženy vytknuly, že raději pojedou za svým
mužem do Německa (tu p. p. Marie Papáňová ze Ště-
lina). Situace byla opravdu kritická a lo. ho-
ba ji řešit. Proto p. konsul doporučil, že budou
aby byla dána do svatodušních svátek ve dnech
p. Štěpore. Bylo to 6. června 1949.

to návrhu se sep v květnu 1949.

s návrhem mu

Pan konsul doporu

Návštěva

Pozvánka

blíže styky s politickými stranami. Krajane se však
vymlouvali (především pp. Matička a Vinopal), že ma-
jí špatné zkušenosti s politickými stranami z doby
Německa. A skutečně po odjezdu p. konsula se
ani v této věci nepohovořelo a česká kolonie
lím zůstala izolována.

Kulturní dům

Od doby, kdy byla uklizena škola a domů,
který měl být vybudován jako český kulturní dům,
začaly opamé práce. Především bylo třeba nových
oken a dveří, jež byla vyřezána, dále zardit
zničené části, upravit vnitřek sálu, zavést elektric-
ky proud, aby tato byla charakterna, v níž
se scházel dříve Jugenatund, stala se kulturním
střediskem Čechů. Bez jakékoliv cizí pomoci a jen
slastnými prostředky bylo dosaženo téměř nemožné.
Děkem menší kněžna opamé práce rychle pro-
pověly a zásluhou předsedy spolku Vinopala
bylo, že kulturní dům byl v osatodůšnické
mládeži slavnostně otevřen.

Také práce s přípravou slavnostní akademie,
při níž mělo být vzpomínáno 200 letého výročí
příchodu Čechů na Slovensko, byly v plném proudu.

na

Čestný občanský neován

me večer by
měly být pře-
akce obilžimé
zen do oken
který nebyl ni

K těmto slavnostem byli pozváni zástupci české-
slovenské a polské vlády (ministrů školství, informací),
Československého úřadu zahraničního, polských obecních a
obecních úřadů jakož i zástupci vědy politických stran.
Polská vláda však své zástupce neposlala, neboť měla ur-
čitou neuvěřivou ke zdejším Čechům.

Oslavy byly zahájeny slavnostním kácením kuka- 200 leté výročí
leli p. Kácení začalo v Varšavě dne 5. června
o svatodušních svátcích. Do slavnostně vyzdobeného
kostelíka ve Střelíně přibyl během kácení též
čs. konsul dr. Andráš, který zastupoval čs. vládu
a účastnil se celých oslav po oba dny.

Kulturní oslavy byly zahájeny o 16. hodině v nové
vybudovaném domě, který byl při této příležitosti
otevřen. Přednáška společnosti Krájan Maděřek Vengral
uvítal hosty, mezi nimiž kromě p. konsula byli též
zástupci polských úřadů ve Střelíně, obecního úřadu
v Kuropatniku a zástupci politických stran.

S P O L E K Č E C H Ů A S L O V Á K Ů

ve S t ř e l í n ě

v P o l s k u

dovoluje si Vás pozvati na oslavy

2 0 0 letého

výročí příchodu Čechů do Střelína, jež budou

uspořádány o svatodušních svátcích ve dnech

5. a 6. června 1949.

Ve Střelíně v květnu 1949.

Pozvánka

Poté přednesl projev konšel dr. András, který vy-
slovil výzvu a důležitost čsl. - protokolského přátelství a
vybídl redig. Čechy, aby svým příkladem stali se uká-
zatelem jiným v Rakouském císařství. Dále promluvil okurní
starosta a sekretář Polské sjednocené dělnické strany.
Historii Čechů na Slovensku vyložil učitel Polibor
Cimr.

Další program.

- Čapkové: 1) Josef Hora: Živá rodinná píseň (stará recitace).
2) Česká beseda (starý mládež).
3) Píseň národních písní (školská děti).
4) Hymny.

Věci: 1) Uvítání (p. Vengral).

- 2) Jan Neruda: Že „žijou pátečníci“,
Právník Čech: „Naše řeč“ (basně).
3) České nář. píseň (hrající - mimoškolská mládež).
4) Dětské lalečky (školská děti).
5) Viktor Dyk: Země mluní (basně).
6) České nář. píseň (basně) - školská děti.
7) Moravská beseda (starý mládež).

Představení.

- 8) Divadelní výstup „Jak mohl být prodáván“ (školská děti).
9) České nář. píseň (mládež - hrající).
10) Česká beseda.
11) Fr. Čech: Moravská lípa (basně).
12) Národní píseň (starý mládež).
13) Hymny.

Slavnostní řeči, jichž se účastnili všichni hosté,
byla se škola.

Česká děvčata před oslavou

Helga, Loni a Určula Utikalovy

Pan konsul dr. András s členy
výboru a s českými učiteli
(šestí zleva)

Školní děti před oslavou

Hládež v přírodě

Česká děvčata před oslavou

Halga, Loni a Určula Utkalovy

Pan konsul dr. András s členy
výboru a s českými učiteli
(třetí zleva)

Školní děti před oslavou

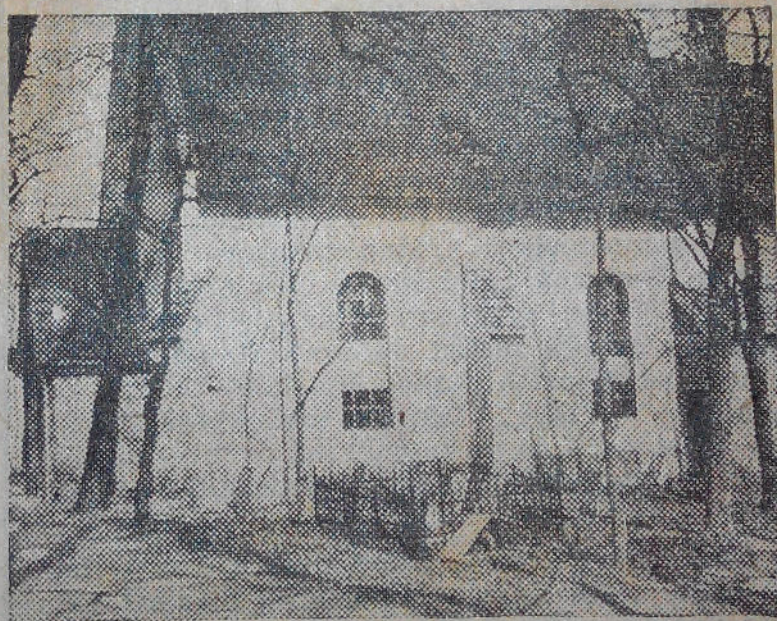
Hládež v přírodě

200 LET STŘELÍNSKÝCH ČECHŮ

Češi na Střelínsku vzpomenu na svatodušní svátky ve dnech 5. a 6. června 1949 výročí 200 let, kdy se do Střelína přistěhovaly první české rodiny — česká emigrace.

Dne 7. června 1749 byla sloužena první česká mše v kostelíku, který zůstal dochován přes strašnou druhou světovou válku, jež se také přehnala přes město. A tento kostel byl po celých 200 let hradbou proti germánskému moři, místem, odkud byla hlášána pravda Mistra Jana Husa i J. A. Komenského. Ač tehdy bylo přistěhovalcům slíbeno, že budou mít své školy, byla tato jejich výsada koncem minulého století zrušena a děti musily navštěvovat školy německé. Ale ani tento nátlak nezničil hrdé vědomí krajanů, kteří zůstali věrnými Čechy a dodnes si zachovali svoji mateřskou řeč. Dnes se však poměry změnily. V kostele se opět káže česky a děti jsou vyučovány svým mateřským jazykem.

Oslavy, jež vzpomenu příchodu evangelíků do Střelína, budou nesený myšlenkou, že česká řeč ani přes útlak nezanikne tam, kde je milována. Výročí bude oslaveno mší v českém kostele, předvedením národních tanců a písní

Starobylý kostelík ve Střelíně

i divadlem, toto v nově opraveném kulturním domě v Prostředních Poděbradech. K oslavám budou pozváni představitelé polského veřejného života, zástupci československého konsulátu v Katovicích a ministerstva školství a osvěty v Praze.

Časopis „Československý svět“ psal o chystané slavnosti /roč. 1949, č. 21, ze dne 21.V. 1949./

Odpovědní i věcní akademii přikládá velká
množství českého i polského obyvatelstva.

O srabotučním pondělí dne 6. června byla otevřena
polská „školice“ (kulturní dům) v Prost. Bělém. Slavnostního
otevření se účastnil i konzul dr. An-
dráš, který také promluvil o přátelství čes.-pol-
ským. Po skončení této události opustil p. konzul
o 16. hodině kulturní dům a odjel do Kalovic.

V obou sálech byla včera pořádána taneční
zábava.

U příležitosti dvouletého výročí přechodu Čechů
na Štětínsko byla na radu p. konzula Andrása podá-
na žádost o přejmenování obcí Josice a Josinec
na původní názvy Polebrady a Husinec. Žádost, jež byla
podána na Powiatowe Starostwo ve Štětíně, nebyla zatím
vyřešena.

Dne 12. června byla pořádána akademie pro orga-
nisaci „Luzha Palce“, při níž byl proveden program jako
při srabotučních oslavách. Akademii se velmi líbilo a
mladí polští muži odměňovali výklady náčinným poklesem.
Po akademii byla konána taneční zábava.

Po vybudování kulturního domu byla dána mož-
nost k otevření české mateřské školy. Šlo se tak
dne 14. června, kdy krajanek Eliška Heidenreichová

začala vyučovat, 1948/49 (v
pro 20 chlapců a
stříky, zhotoveny
od rúna pln roku byl
učeníky někdy české kolonie.
půjčeny školní lavice, nále-
žky a kulturní dům byl
michu, někdy i plác.

Práci bylo již vyřídáno. Správu měla hraběnka Marka
Šichová, školnice při zdejší škole, pověřená malou mladší vy-
chovatelkou p. Ema Heidenreichovou.

Eliška Heidenreichová

Vychovávání bylo od 9. do 14. hod., a to i přes přázd-
ninu. Pro matky, jež byly celý den v práci, bylo otevřeno
matušské školy velikým ulehčením v jejich starosti o děti.
Vždyť jinak děti měly celý den bez dozoru a stalo se,
že své děti zapíraly neobyčejný dům.

Vychovatelská práce byla také správu velmi těžká, ne-
boť nelze málo políbné, ale nadšení a obratnost vychova-
telky Heidenreichové přednášky bylo přátelejší políže.

Děti v vychovatelce velmi oblíbeny a tak bylo mož-
no polkat hezky mladých občanků kolem „paní Elišky“, jak
sve vychovatelce říkaly.

Při zdejší škole bylo založeno „Rodičovské sdružení“,
jehož předsedou byl hrabě Albert Frýgl a Kuropatníka,
pokladníkem hrabě Gustav V. (18. 12. 1901) a
a jednatelem hraběnka Ema (18. 12. 1901).
Konání bylo celkem činné sdružení, které bylo zřízeno
především o příspěvek Spolku Čech (1.000 Kč.),
a pomoci chudým dětem, o přípravě
dne " a j.

29. června byl pořádán „Den dětské radosti“
v českém kulturním domě.

Děti při odpolední akademii zazpívaly národní písně,
zatančily tance, sehrály divadelní výstupy a zúčastnily
tělocvičné hry.

Večer byla sehrána divadelní hra Miroslava Štacha
„Heslo Santa Maria“ a kapelní doprovod české i slo-
venské národní písně.

Nejstarší krajan p. Jezulka
s českými učiteli na „Dětském
dnu“

Děti byly odpoledne i večer pohostěny károu, pečě-
nem, uzeninami a cukrovím. O úspěchu „Dětského dne“ svědčí
čistý výtěžek asi 14.000 Kč., ač vstupné na odpoledne i večer činilo
50 Kč.

Školní rok 1948/49 (vlastně druhé pololetí) byl ukončen
28. června ročním vyprázdňením. Propadli jen dva chlapci a 1. dívky.
Na konci školního roku byl národní jízda star dětí v jednotlivých
třídách:

Třída	Chlapci	Dievčata	Celkem
I.	21	26	47
II.	16	18	34
III.	6	10	16
IV.	13	6	19
Celkem	56	60	116

Ze IV. třídy vystupují děti a záhyby, kteří splnili svou školní povinnost, již v Polsku získali od 7. led a brá 7 roků. Vystoupilo celkem 7 dětí a záhybů, a to:

1. Krsta Benčová ze Lhélina, 2. Erna Bernhartová z Husince,
3. Valter Černý z Dobrušky, 4. Jan Kupa ze Lhélina (nenavštěvoval školu již od 20. dubna), 5. Vítězslav Lelch z Dolních Pátek, 6. Vítězslav Leifer (nenavštěvoval školu od 28. května) ze Lhélina a 7. Rida Lhranovská z Husince, již měli samé výborné známky.

Oba čeští učitelé připravovali vše potřebné k zájezdu dětí do ČSR, který se měl uskutečnit o prázdninách.

V číronu vystoupilo ze spolku 8 členů s rodinami, všichni ze Lhélina: Gustav Papiz se ženou a dcerou, Julius Lhranovský s manželkou a dvěma dětmi, Herman Vilímek s manželkou, matkou a dcerou, Richard Bauch s manželkou, Traugot Jurek s manželkou, Marie Škorpová se synem, Bedřich Riedel s manželkou, Karel Vítov se ženou a dvěma dětmi. Všichni jmenovaní pořádali o emigraci do Německa.

Československý ústav rakoniční připravoval zájezdy

děti zahraničních krajanů, jejichž účelem bylo, aby děti poznaly vlast svých otců. Také některá naša škola se měla tohoto zájezdu účastnit.

PRAZDNINOVÉ ZÁJEZDY KRAJANSKÝCH DĚTÍ.

Také letošního roku je značný zájem o prázdninové zájezdy dětí zahraničních krajanů do Československa. Je to pochopitelné; vzrostl děti si odnesou z republiky tolik krásných nezapomenutelných dojmů, osvěží se tělesně i duševně a obohatí své jazykové znalosti. Dosud je zajištěn příjezd dětí krajanů z těchto států:

Belgie 15, Bulharsko 79 (z toho 35 Slováků), Francie 268, Maďarsko 800 (vesměs Slováků), Německo 101, Polsko 529, Rakousko 225, celkem 2017 dětí. K nim se přidruží ještě 90 osob krajanů mládeže do 20 let z Francie.

U příbuzných v Čechách bude umístěno 361 dětí a na Slovensku 26. Ostatní slovenské děti budou umístěny u hostitelů atd. na Slovensku. O děti zahraničních krajanů se přihlásilo 795 hostitelů v českých zemích, a to z těchto krajů: Praha 62, Ústí 194, Liberec 58, Hradec 97, Pardubice 60, Jihlava 72, Brno 65, Olomouc 91, Gottwaldov 43 a jiné kraje 53.

Všichni hostitelé se na děti těší.

Časopis „Čsl. svět“ o přípravných
prázdninových zájezdech.
(Roč. 1949, čís. 25, z 18. VI. 1949.)

Naši děti měly přijet do Prahy 14. července, ale polské úřady nechtěly pro děti vydat propustky. Ač děti byly již v noci 13. července připraveny, nebylo možno bez propustek odjet a děti se znovu vracely domů. Teprve po velikých snámkách a se pomocí čs. konzulátu v Katovicích odjely děti 14. srpna za doprovodu učitele Cimra a předsedy spolku Víngrata do Prahy. (Učitel Vítek neměl již povolání pedagoga, končil mu pas.) A tak přece jen se uskutečnil zájezd, na který se děti těšily těšily a 50 stěhlaňských polských českých evulanti bylo přivítáno zastupcem ČČL Olšov. Z Týniště doprovázel děti uč. Vítek s manželkou, ne-
bol“ byl redručním výuay.

● Z Gosčencic v Polsku přijela v minulých dnech do Prahy 50 členů výpravy českých a slovenských dětí, žijících se svými rodiči v Polsku. Děti krajanů byly zatím umístěny v Masarykově koleji v Praze a dnes, v úterý, odjedou do okolí Mariánských Lázní ke svým příbuzným nebo národním hostitelům. Děti stráví v Československu na prázdninovém pobytu šest neděl.

„Rudé právo“
o příjezdu
dětí do Prahy

Na mého lůženného pobytu v Praze prohlédly si děti muzeum, zhad, museum, v bytém Staroměstském divadle shlédly Jiřádem „Lucernu“ a rozhledovým autokarem prožily celou Prahu.

Potom se rozjely se sestrami Československého Červeného kříže buď k přeburajm nebo do rodin národních hostitelů.

Ač xprou počasí nepřelo, neboť stále pšelo a bylo chladno, jejich pobyt v ČSR se jim velmi líbil, ač byl poměrně krátký. Dne 30. srpna opustily znovu Prahu, již se jim velik zalíbila a na niž budou jistě dlouho vzpomínat.

Děti si s sebou oavaly líše dátky, především byly, šály a různé předměty. Doprovázel je opět uč. Cimr a p. Víngral, neboť uč. Válek neměl jistě nový pas.

Lapral Janice Lila